

WICEPREZES
NACZELNEJ RADY ADWOKACKIEJ
Jacek Trela

Warszawa, 6 lipca 2015 roku

Pani
dr hab. Monika Zbrojewska
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Sprawiedliwości

NRA.145-R.18.2015
(dot. DL-VII-4670-23/15/6)

proponuje Pani Minister

W związku z przesłanymi do zaopiniowania projektami rozporządzeń Ministra Sprawiedliwości zmieniającymi:

1. rozporządzenie w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu,
2. rozporządzenie w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu,

Naczelna Rada Adwokacka na podstawie art. 16 ust. 3 i 29 ust. 2 ustawy Prawo o adwokaturze **wyraża opinię negatywną** co do proponowanej zmiany wymienionej w punkcie 1. tego pisma. Można jedynie stwierdzić, że projekt – z wyjątkiem zapisu dotyczącego czynności w postępowaniu wyjaśniającym w sprawach o wykroczenia – jest działaniem we właściwym kierunku, ale w stopniu bardzo niewystarczającym.

Propozycja dotycząca spraw o wykroczenia jest natomiast pogorszeniem sytuacji aktualnej, o czym mowa w dalszej części opinii.

Projekt rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości sprowadza się do podwyższenia opłat za czynności adwokackie w następujących sprawach:

- a/ opróżnienie lokalu mieszkalnego z dotychczasowej opłaty 120 zł na 240 zł.
- b/ ze skargi na czynności komornika z dotychczasowej opłaty 60 zł na 120 zł.
- c/ o nawiązanie umowy o pracę, uznanie wypowiedzenia umowy o pracę za bezskuteczne, przywrócenie do pracy lub ustalenie sposobu ustania stosunku pracy z dotychczasowej opłaty 60 zł na 180 zł.
- d/ o świadczenia pieniężne z ubezpieczenia społecznego i zaopatrzenia emerytalnego z dotychczasowej opłaty 60 zł na 180 zł.

Ponadto wprowadza się nową stawkę za czynności wyjaśniające w postępowaniu w sprawach o wykroczenia w wysokości 90 zł.

Przede wszystkim należy stwierdzić, że stawki minimalne nie odpowiadały zasadzie ekwiwalentności wynagrodzenia za świadczoną pracę już w dacie ich ustalania w 2002 r. Stawki te w dużej części nie pokrywały nawet kosztów ponoszonych przez adwokatów w danych sprawach. Stawki minimalne nie były waloryzowane od czasu wejścia w życie obowiązującego rozporządzenia, tj. od dnia 5 października 2002 r., a w istotnej ich części również poprzednio obowiązującego rozporządzenia z dnia 12 grudnia 1997 r. W tym natomiast okresie stale wzrastała stopa życiowa społeczeństwa, a także następował wzrost cen towarów i usług, co czyni obecnie obowiązujące stawki zupełnie oderwanymi od rzeczywistości ekonomicznej. We wskazanym okresie wzrosły również znacząco opłaty sądowe w sprawach cywilnych i administracyjnych.

Proponowane zmiany mają charakter marginalny i w żadnym razie niewypełniający zasady ekwiwalentności wynagrodzenia za świadczoną pracę. Zmiany te utrzymują nadal sytuację wyjściową, to jest istniejącą w 2002 r., a sprowadzającą się do tego, że Państwo przenosi na adwokatów swój obowiązek pokrywania kosztu pomocy prawnej.

Ponadto, w rozporządzeniu z 28.09.2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu pozostają nadal niezmienione stawki w innych rodzajach sprawach niż objęte obecnie proponowanymi zmianami. Stawki te nie tylko, że nie stanowią ekwiwalentu za pracę, to podobnie jak w sprawach objętych projektem zmian, są na poziomie niepokrywającym kosztów ponoszonych przez adwokatów w związku ze świadczoną pomocą prawną.

Projektowana nowa stawka za czynności wyjaśniające w postępowaniu w sprawach o wykroczenia w wysokości 90 zł, jest natomiast – trzeba to dobitnie podkreślić – faktycznym obniżeniem stawki minimalnej.

Obecny tekst rozporządzenia nie przewidywał pozycji: „czynności wyjaśniające w postępowaniu w sprawach o wykroczenia”. Dlatego zgodnie z par. 5 rozporządzenia należałoby przyjmować stawkę w sprawach o najbardziej zbliżonym rodzaju. Zgodnie z par. 14 ust. 1 p. 1 stawka minimalna w sprawie objętej dochodzeniem wynosi 180 zł, a zgodnie z par. 14 ust. 2 p. 2 stawka minimalna za obronę w postępowaniu w sprawach o wykroczenia wynosi także 180 zł. Proponowana stawka 90 zł jest zatem obniżeniem obecnej stawki o 100%. Ta propozycja jest szczególnie negatywnie oceniana przez NRA i jako taka winna być wykreślona z projektu rozporządzenia.

Z uprzejmymi pozdrowieniami

